

Førstehånds- og andenhåndskilder

Øvelse

Gå sammen to og to

Elev 1 skal læse førstehåndskilden. (Brevet fra Otto, til hans far og tante Freddy)

Herefter skal han/hun forsøge at gengive handlingen ud fra sin hukommelse til den anden.

Elev 2 Skal skrive et referat af genfortællingen, mens der fortælles.

Herefter skal eleverne, der har lyttet og skrevet referater læse deres referater højt i klassen.

- Diskuter hvor tæt i kommer på den oprindelige kilde
- Diskuter hvad det betyder i forhold til at anvende andenhåndskilder i besvarelsen af historiske problemstillinger?

...Nå, jeg mødte på kontoret i går, og jeg kan ikke prale af, at arbejdslysten florerede der.

Afvæbning af politiet her foregik roligt. Mester Hebo og politikommissær Rasmussen blev ført til Kolding. Alle fuldmægtigene rejste på ferie. Og nu tror jeg nok, de fleste af de menige betjente er rejst udenbys. Stationen er lukket...

Kærlig hilsen O.

Kære far og tante Fredy
Esbjerg
30. september 1944

...I nat sprang den af Fanøfærgerne der har tørvegenerator i luften med et brag, som dog ikke vækkede os. Det var skade, for tyskerne kan vist ikke ofre så megen olie til den anden færge. I dag måtte en motorbåd besøge turene. Den i pressen omtalte farvehandel i Skolegade var Organisation Todt's kontor.

Der går vedholdende rygter om robotstartpladser på Fanø. Skulle det være rigtigt, risikerer man jo, at RAF kommer med "godter" til øen...

Kærlig hilsen O.

Kære far og tante Fredy
Esbjerg
30. oktober 1944

I længes vist efter at høre lidt herovre fra. Den går jo med travlhed på kontoret for tiden. Vi har dog haft det nogenlunde fredeligt, da havneingeniøren har ferieret. Sidste mandag blev en af hans gode venner, der arbejdede for Gestapo, skudt ned med maskinpistol og dræbt på gaden. Det foranledigede havneingeniøren til (da han aflagde besøg på kontoret, hvor han udtalte, at drabet var foretaget af Frihedsrådet) at gå ind til Barang og sige (uden indledning): "Det var det råd, de påberåbte Dem (ved strejken). Det har myrdet min gode ven og kammerat Kaj Olsen. Det er De medskyldig i. Husk det!" I forstår, at der til tider er en hyggelig omgangstone...

Kærlig hilsen O.

Kære far og tante Fredy
Esbjerg
17. november 1944

...For godt fjorten dage siden myrdedes Kaj Olsen, som var i tysk tjeneste. Han var i sin tid ansat hos Elses onkel ved det konservative Esbjergbladet, men blev afskediget herfra da man opdagede, at han var korrespondent til Fædrelandet. To gange tidligere var han forsøgt aflivet.

Efter dette mord har mange af onkels venner forsøgt at overtale ham til at rejse bort, men uden held. Han sagde, at man jo altid ville kunne finde ham, og han havde jo ingenting gjort.

I begyndelsen af sidste uge fandt der en meget omfattende jernbanesabotage sted. Det begyndte kl. ca. 4.30 med, at blok-

posten overfor mit kontor sprængtes, hvorved vi fik knaldet en rude i soveværelset og en i dagligstuen. I alt kom der 14 eksplosioner, hvorved to blokposter, banens vandtårn og kulkran, en del skiftespor, remisen (delvis) og drejeskiven blev ødelagt. Det stod på i en halv times tid. Jernbanetrafikken på Esbjerg lammedes midlertidigt og er nu meget besværliggjort.

Sidste fredag myrdedes en mand ved navn Eivind Madsen, der siges at have været stikker...

...Et lille, fredeligt indskud: I lørdags havde vi vennerne her til sild, flæskesteg og ost, senere på aftenen æblekage. Hyggeligt og vellykket. Else havde selv klaret det hele.

Elses, moster og onkel,
Laura og L.V. Jensen
(Foto: Otto Bache)

Så kom mandagen, som hverken Else eller jeg nogensinde vil kunne glemme. Klokkeren var ca. 18.30. Vi var ude i badeværelset og hørte et skud. Else løb ind i soveværelset og kikkede ned på gaden, hvor alt var roligt og meget mørkt. Der gik kun et øjeblik, så dundrede det på vores dør. Det var manden der bor nedenunder, der råbte, at der lå en mand på trappen og var ved at forbløde. Jeg styrtede straks over på kontoret og ringede efter ambulancen, og først da jeg kom tilbage opdagede jeg, at det var Elses onkel. Else havde imidlertid været nede ad trappen for at se, om det var onklen, der var blevet skudt. Det var et forfærdeligt syn. Han lå på trappen lige indenfor gadedøren og var ramt af et skud gennem hovedet fra siden lige under issen. Det blødte meget stærkt. Han sagde ikke en lyd, men øjnene var åbne. Noget efter at ambulancen var kørt bort, kom landsretssagfører Alstrup og frue, som var hans nærmeste venner, og med dem kørte jeg ud på sygehuset, hvor onkel var på operationsbordet. Jeg talte der med kredslæge Brandt, der så ret lyst på situationen. Senere på aftenen havde vi besøg af statsadvokat Kirk, der kom for at afhøre os.

Vi fik ikke ret meget søvn den nat, ikke blot på grund af bombeeksplosionerne højere oppe i Kongensgade.

Endnu onsdag aften sagde overlægen, at der var et ganske svagt håb, men i går morges (torsdag) døde onkel uden at være kommet til bevidsthed.

Som avisen fortæller, blev dr. Carstensen myrdet senere mandag aften. En dr. Petersen, der bor i nærheden af dr. Carstensen og havde hørt om mordet på denne, blev lidt senere pr. telefon kaldt til sygebesøg. Han slog op i vejviseren, men kunne ikke finde den opgivne adresse og blev derfor hjemme.

Onsdag morgen erklæredes der 24 timers strejke på grund af de to mord. Den forløb gnidningsløst.

Torsdag morgen arresteredes borgmesteren, kommunaldirektøren, landsretssagfører Krebs, der om onsdagen havde været konstitueret borgmester, samt en del fagforeningsfolk (også rektor Hastrup ved Statsskolen er arresteret). De to førstnævnte er vist igen løsladt. Byen afspærredes, der blev lukket for gas, vand og elektricitet, og det blev forbudt at benytte telefonen. Tillige indførtes udgangsforbud fra kl. 18.00-7.00. Denne tilstand har nu varet i to døgn, og der er vist ikke udsigt til ændring i situationen før tidligst søndag morgen. Jeg fik tilladelse til at ringe meddelelsen om redak-

tør Jensens død til svigermor, Elses moster i Sønderho og Elses onkel i Borris. Det foregik fra Rigstelefoncentralen og Jysk Telefons central.

Min kære chef har fortalt os, at alle fire mord er forøvet af kommunister. Hans grammofon til kone har sagt det samme til en af vore kontordamer. Da denne dertil svarede, at de to første dog vist var stikkere, svarede hun, at de andre var stikkere for englænderne, det kaldte hun dem i alt fald. At hun derved modsagde sin første udtalelse, generede hende åbenbart ikke. Dette blot for at belyse min chefs mentale tilstand. Hun er vist nemlig ude af stand til selvstændig tænkning...

...At det har været et forfærdeligt chok for Else, og tillige en stor sorg, behøver jeg vist i og for sig ikke at fortælle. Elses nerver er naturligvis på højkant...

Kærlig hilsen O.

Kære far og tante Fredy
Esbjerg
30. november 1944

Tak for brev fra tante Fredy. Alt vel her. Byen er igen rolig. Strejken forløb fint for vores vedkommende, såvel som lockouten ovenpå, hvor vi var uden gas, vand og elektricitet. Vi havde tappet vand af, hvoraf jeg desinficerede noget, og så havde vi jo vor, eller rettere fars, lejrprimus...

Kærlig hilsen O.

Kære svigerfar og tante Fredy
Esbjerg
Julen 1944

En rigtig glædelig jul og et godt nytår. Det er jo sørgeligt, at vi ikke kan være sammen i julen i år, men vi må jo håbe, vi til næste år kan samles under fredelige forhold...

...Mit spisekammer er fyldt med gode sager. Vi har rigtig slagtet gris til jul. Det er helt ligesom på landet. Der er både rullepølse, spegepølse, dejlig leverpostej, henkogte flæskesteg og dejlige sylter. På altanen har vi vores saltekrukke stående fyldt med gode sager, og derude står også vore silde-tønder. Desuden har vi også bagt til julen, og vi har både "gode råd", brune kager og vaniljekranse, så vi kommer ikke til at sulte. Hvor ville jeg ønske, alle havde det så godt som vi har det...

Kærlig hilsen Else

Kære far og tante Fredy
Esbjerg
12. januar 1945

Tak for dit brev og tusind tak for sidst. Det var dejligt at være sammen med jer igen. Man trænger unægteligt til det i disse tider. Vi nød dagene meget. Jens klarede rejsen fint også på hjemturen, hvor vi jo blev lidt forsinkede på grund af luftangrebene på togene. Vi så toget ved Årup. Lokomotivet og 3/4 af forreste vogn samt 3. og 4. sidste vogn var gennemhullede.